

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V državnem zboru sprejele so se vse resolucije ali sklepi finančnega odbora gledé na narodne pravice Čehov, Slovencev in Rumunov v šolskih zadevah. Takšni sklepi ne pridejo v gosposko zbornico, ampak ostanejo nekakšen zaukaz ministrom, ki zamorejo željam takoj ustreči, ako le hočejo. Sploh pa moramo priznati, da so slovenski, česki, hrvatski poslanci iz Primorja in Dalmacije, potem nemško-konservativni poslanci vseskozi spretni deloma izvrstni govorniki in opazni politikarji, med tem ko ustavaki skoro vedno staro gardo na bojišče pošiljajo in pogosto kar besnijo in robnijo. Tako je se Herbst repenčil, zakaj je minister finančnemu odboru pritrdil ter ni zahteval denarjev za nemško šolo v Zadru in Dobrovniku, zavoljo par nemških oženjenih oficirjev pred leti ustanovljeno; šola nemška bo morala sedaj prenehati; bil je pa od poslanca Montija in grofa Hohenwartha pobit in potlačen. Poslanec Nabergoj je se pritožil, zakaj je v Trstu in Gorici zraven italijanskih gimnazij in realk še nemška višja gimnazija in realka, akopram ni nič Nemcev ondi, a Slovenci, ki storijo večino prebivalstva, nimajo niti ene srednje šole; jednako pritoževal je se poslanec Vitezič zavoljo nemške gimnazije v Pazinu, kder niti enega Nemca ni. — Jako osupnilo je liberalne ustavake, ko jim je minister Konrad-Eibisfeld razlagal, da je treba za versko odgojo v šolah več storiti, narodom pravice priznati in bremena ljudem sploh polajšati. Te pametne besede so ministra spravile ob vse zaupanje pri liberalcih. Minister bržčas zavoljo tega ne boje zbolel. Državni zbor je sprejel vojaško postavo, po kateri bodo nesposobneži za vojaštvo plačevali poseben znesek v denarjih, tako zvano „vojaško takso“. Dne 15. maja preneha državni zbor delovati in pozvani bodo deželni zbori. — Za česko in moravsko deželo izdalo je ministerstvo ukaz, vsled katerega se bo ondi s slovanskimi strankami vseskozi uradovalo v českem jeziku. Slovenci pričakujemo jednak zaukaz, da ne bodemo še dalje uradnikom na voljo dani, ali hočejo slovenski uradovati ali ne. — Ogerski ljudje začeli so zoper Čeha ščuvati po novinah; ogerski državni zbor je sklenil proračunski razgovor in pokazalo je se, da bodo letos Magjari zopet 19 milijonov več potrošili, nego prigospodarili. Pomanjkljaj hočejo pokriti po starej navadi s posojilom, z zlato rento. Večno to ne bode kazalo. Hrvate tlačijo Magjari vedno bolj, finančni uradniki morajo se učiti magjarski, a na vseučilišči v Zagrebu osnovali so profesorsko stolico za magjarski jezik. Nadvojvoda Viljelm odpotoval je v Sarajevo; to je drugi cesarski princ, ki je odšel ogledovat Bosne in Hercegovine.

Vnanje države. Turki so Črnogorce dobro za nos zvodili. Namesto Plave in Gusinja obečali so kos zemlje ob Skadarskem jezeru. Vendar pre-

den so Turki pete odnesli, spustili so dobro orožane Albance v trdnjave, ki so v Črnogorce začeli močno streljati, ko so ti hoteli zemljo zasesti. Črnogorski knez je se pritožil pri vevladah evropskih zaradi turške goljufnosti. — V južnej Bolgariji so turškega nemca Schmida, kojega je še sultan za finančnega ministra in vohuna vrinol, zapodili. — Rumuni pa nenavadno veliko vojsko zbirajo, baje 30 regimentov. Vsak se vprašuje, čemu in zoper koga? Vedeti pa nam je, da je rumunski knez pruski princ in pleše, kakor Bismark piska. Ta lovi sedaj Francoze in jim obeta nebo in zemljo, razven one, kder par nemcev stanuje, da bi z njim se zvezali. Ali Francozi rajši držijo z Rusi in sedaj tudi z Angleži, ko je Gladston postal minister. — Na Francoskem so ministri in juda Ferryja v mestu Lille skoro natepli, ker jezuite preganja; napravili so mu mačkinjo muziko. — V Saragosi na Španjskem je slovita pot Matere božje; nedavno je 14.000 vernikov vohajalo v procesiji; neumni liberalci so pa dinamit-patrone med nje poganjali in več ljudi ranili in usmrtili. — V severnej Ameriki nastal je ob reki Misisipi strahovit veter vrtinec, ki je več mest podril in veliko 100 ljudij ubil. — V Afganistanu so Angleži po krvavej bitki vzeli mesto Gaznuit. — Ruski minister knez Gorčakov ni umrl, marveč uže okreva. General Melikov je nihilistični šunder precej vtolažil, sedaj se pogaja s Poljaci, da jih spravi z Rusi.

Za poduk in kratek čas.

Slovani ob nemški meji.

III. Preden je se moglo izvrševati mirno in uspešno ponemčevanje zapadnih Slovanov, prelila sta nasprotna si naroda veliko krvi. Slovansko državo Samovo stiskali in naposled razdjali so mogočni sosedje Obri, Longobardi, Bavari in naposled Franki. Z Longobardi rvali so se koroški Slovenci pogosto na Furlanskem in jih zlasti l. 680 grdo pretepli ubivši ošabnega Ferdulfa skoro s vsem njegovim plemtvom vred; l. 738. so kranjski Slovenci otesli plačevanje davka furlanskim Longobardom; sploh pa je konec bojem zoper Longobarde bil storjen potem, ko so zmagoviti Franki longobardsko državo uničili l. 774.

Ker so po Samovi smrti divji Avari, od Slovanov sploh Obri imenovani, se nekoliko opomogli in Slovence začeli zopet nadlegovati, zazove prvi nam po imenu znani vojvoda gorotanskih (koroških) Slovencev, namreč Borut, sosedne Bavarce na pomoč. Bavari prihrujejo črez planine, pomagajo Obre zapoditi, a ob enem posilijo Slovence pripoznati vrhovno oblast bavarskih vladarjev. Slovenci so takrat zgubili svojo nezavisnost, svojo samostalnost in svobodo. Borut moral je sina Karasta ali Gorazdo in bratiča Hotimirja zastaviti v poroštvo obljudbene jim zvestobe. Bavari so mlada slovenska kneza